

Italija

Naravnogeografske značilnosti

Vprašanja za ponavljanje in motivacija

⇒ Glej vprašanja o deželah Iberskega polotoka!

Skorajda ni dežele na svetu, ki bi ponujala popotniku takšno krajinsko, kulturno in zgodovinsko bogastvo kakor Italija. Kar človeka v tej deželi najbolj pritegne, vse od hribov na severu pa do otokov na jugu, le lepota pokrajine: mogočni masivi in vrhovi zasneženih Alp, jezera na severu, raztresena vse do Padske nižine, Tpskana, raznoliki Apenini, včasih ravne in peščene, včasih skalnate obale na zahodni in vzhodni strani polotoka, pa še otoka Sicilija in Sardinija. Narava očara turista bodisi s kulturno krajino bodisi zaradi neokrnjenih oblik.

Knjiga stran 98,99,100

Atlas stran 40,41

Uvod

- ⇒ **Italija** je v glavnem **gorat polotok v obliki škornja na jugu Evrope**, ki je od Alp do Sredozemskega morja **dolg več kot 1000 kilometrov** in h kateremu spadajo še **otoki Sicilija, Sardinija, Elba in nekatera manjša otočja** (Liparski ali Eolski otoki)
- ⇒ **na severu** je od sosedov Italija ločena z **Alpami** (Francije, Švice, Avstrije, Slovenije)
- ⇒ **na zahodu** njene obale oblivata **Tirensko in Ligursko morje**, na **jugu Jonsko morje**, na **vzhodu** pa **Jadransko morje**
- ⇒ **obale** apeninskega polotoka merijo **4320 kilometrov**
- ⇒ **naravnogeografsko** se Italija deli na **severni del** ter na **Apeninski polotok**

Relief in geološka zgradba

⇒ **Severni del**

⇒ **Severno Italijo** sestavljajo **Padska nižina, Alpe in Ligursko primorje**

⇒ **Padsko nižino** je **nasula reka Pad s svojimi pritoki** in **druge alpske reke** (Adiža, Brenta, Piava, Timent, Soča)

⇒ **reke** so tod nasule **obilo proda na severovzhodnem obrobju** in **peska v srednjem delu ravnine**

⇒ **Pad podaljšuje svojo delto** v Jadransko morje, **obala je tod zato nizka**, polna peščenih sipin, lagun in močvirij

⇒ **Pad zasipa tudi svojo strugo** in jo s tem dviga nad površje (zavarovanje z nasipi)

Karta v knjigi na strani 99 prikazuje zgradbo Padske nižine! Z njeno pomočjo opiši glavne značilnosti zgradbe Padske nižine!

Kako imenujemo takšno strugo? izgonska struga

⇒ na **skrajnem severovzhodu** preide ravnina v **odrastke dinarskih planot v Benečiji**

⇒ na **zahodu in severu** obroblyajo Padsko nižino **italijanske Alpe**

⇒ te Alpe se na **vzhodu nadaljujejo v Dolomitih, Karnijskih in Zahodnih Julijskih Alpah**

⇒ v **nižjih Alpah** so **številna podgorska ledeniška jezera**, ki jih izkoriščajo predvsem za razvoj **turizma** (Comsko in Gardsko jezero npr.)

⇒ **Apeninski polotok**

⇒ ogrodje Apeninskega polotoka je **mladonagubano Apeninsko gorovje**, ki se le v svojih najvišjih delih dvigne nad 2000 metrov

⇒ gorovje, ki **ima dinarsko smer**, delimo na **tri dele**, na **severni in osrednji del** ter na **Kalabrijske gore**

Kakšna je dinarska smer? severozahod-jugovzhod

- ⇒ **severni del je nižji ter zgrajen** pretežno iz **peščениh kamnin (fliš)**
- ⇒ **osrednji del je najvišji** (Gran Sasso 2914 metrov), sestavljen je **pretežno iz apnencev**, tu Apenini **razpadejo na več podolžnih slemen z vmesnimi dolinami in majhnimi kotlinami**

Po čem so bili osrednji Apenini znani med drugo svetovno vojno? po težkem prodiranju zaveznikov proti severu (bitka za samostan Monte Cassino npr.)

- ⇒ **apeninska zgradba se nadaljuje v kristalinskih Kalabrijskih gorah in v goratem svetu Sicilije**
- ⇒ **na Sardiniji prevladujejo metamorfne kamenine (gnajs, granit)**
- ⇒ **rodovitni gričevnat svet sega daleč v notranjost** predvsem ob rekah **Arno** (pri Pisi) in **Tiberi** (pri Rimu)
- ⇒ **z dvigovanjem Apeninov** koncem **terciarja**, je bilo **na območju Tirenskega morja živahno tektonsko delovanje**, ki je na površje prineslo **obilo rud**
- ⇒ **vulkanizem in potresna aktivnost** sta na tem območju prisotna še danes
- ⇒ med **vulkani** so znani predvsem **Vezuv nad Neapljem, Etna na Siciliji ter Stromboli in Vulkano na Liparskih otokih**
- ⇒ **pretežno vulkansko** površje je v **Toskani**, **ostanek vulkanskega delovanja** pa so tudi **Albanske gore pri Rimu** z jezeri v nekdanjih vulkanski kraterjih

Geološko zgradbo Italije prikazuje karta v knjigi na strani 98!

Podnebje

- ⇒ na italijansko deželo vplivajo od **severa proti jugu različna podnebja**
- ⇒ **alpska veriga** deluje **kot mogočen naravni branik pred ledenimi severnimi vetrovi**, vendar tukaj prevladuje **gorsko podnebje z deževjem in sneženjem** ter zelo **nizkimi zimskimi temperaturami**, ki se še nižajo z nadmorsko višino

- ⇒ **območje jezer ob vznožju Alp** je zaradi zmernih temperatur tudi pozimi nekakšen **otok z milim podnebjem**, ki **ločuje gore od Padske nižine**, kjer vlada ostrejša podnebje s toplimi in soparnimi poletji ter mrzlimi in vlažnimi zimami
- ⇒ **proti jugu** postaja **na primorski strani** vzdolž Apeninov **podnebje milejše**, **padavine so skromnejše**, **v notranjosti**, bližje gorskemu grebenu, pa so **temperaturni skoki zaradi višje nadmorske višine večji**
- ⇒ čisto **na jugu Italije in na otokih** ter **na obalah Ligurskega morja** prevladuje **sredozemsko podnebje** s toplimi in sušnimi poletji ter milimi in vlažnimi zimami
- ⇒ **zaključimo lahko torej sledeče: na večjem delu italijanskega ozemlja prevladuje sredozemsko podnebje, v Padski nižini submediteransko v Alpah pa gorsko podnebje**
- ⇒ **v Alpah pade letno povprečno 1500-2000 mm padavin, v Padski nižini in Srednji Italiji 500-600 mm in v Južni Italiji manj kot 500 mm padavin**

Vegetacija

- ⇒ **v hribovju** najdemo **degradirane gozdove**, **v Alpah** pa **obsežne gozdove listavcev in iglavcev**
- ⇒ drugod, na območju **sredozemskega podnebja** prevladuje **makija**

Vprašanja za ponavljanje

- ⇒ Kakšna je reliefna podoba Severne Italije?
- ⇒ Kakšna je geološka zgradba Severne Italije?
- ⇒ Kakšna je reliefna podoba Apeninskega polotoka?
- ⇒ Kakšna je geološka zgradba Apeninskega polotoka?
- ⇒ Kakšno je podnebje Severne Italije?
- ⇒ Kje najdemo v Italiji pravo sredozemsko podnebje?
- ⇒ Kakšno vegetacijo najdemo na območju Italije?

Italija

Naravnogeografske značilnosti

Relief in geološka zgradba:

- reliefno lahko razdelimo Italijo na Severno Italijo in Apeninski polotok,
- Severno Italijo sestavljajo Padska nižina, Alpe in Ligursko primorje,
- Apeninski polotok sestavljajo Apenini (delimo jih na severni in osrednji del ter na Kalabrijske gore, apeninska zgradba pa se nadaljuje tudi v goratem svetu Sicilije),
- severni del Apeninov je sestavljen iz peščenih kamenin, osrednji del pretežno iz apnencev,
- na Sardiniji prevladujejo metamorfne kamenine,
- rodovitni gričevnat svet se v notranjost širi predvsem ob Arni in Tiberi,
- na območju Italije sta močno prisotna vulkanizem in potresna aktivnost.

Podnebje:

- na večjem delu ozemlja prevladuje sredozemsko podnebje,
- v Padski nižini je podnebje submediteransko,
- v Alpah je gorsko podnebje.

Vegetacija:

- v hribovju najdemo degradirane gozdove, v Alpah pa obsežne gozdove listavcev in iglavcev,
- na območju sredozemskega podnebja prevladuje makija.